

Ministarstvo
javne uprave

IZVJEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE SARADNJE

ORGANA DRŽAVNE UPRAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA

2022–2026.

za 2022. godinu

Podgorica, mart 2023.

SADRŽAJ

UVODNI REZIME	3
INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA.....	6
Opšti pregled.....	6
Napredak u ostvarenju operativnog cilja 1: Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama.....	7
Pregled dinamike izvršenja aktivnosti u sklopu operativnog cilja 1	7
Napredak u ostvarenju operativnog cilja 2: Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima	11
Pregled dinamike izvršenja aktivnosti u sklopu operativnog cilja 2.....	11
TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE	13
PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA.....	20

UVODNI REZIME

Nevladine organizacije (NVO) predstavljaju ključni segment civilnog društva i Vlada Crne Gore prepoznaje značaj kontinuiranog osnaživanja saradnje državne uprave i NVO sektora. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je u julu 2022. usvojila **Strategiju saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026.** sa Akcionim planom za period 2022–2023. **Ključni strateški cilj je osigurati dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija.**

Primjenu strateškog dokumenta i implementaciju aktivnosti prati Ministarstvo javne uprave, a monitoring i izvještavanje se sprovode radi pravovremenog, kvalitetnog i efikasnog postizanja planiranih rezultata i učinaka Strategije. U tom kontekstu, u cilju realizacije aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore, Ministarstvo javne uprave je shodno Uredbi o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenta¹, Metodologiji razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja dokumenata², kao i Smjernicama za monitoring i izvještavanje o sprovođenju strateških dokumenata³, pripremio izvještaj o sprovođenju Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026. s osvrtom na stepen realizacije aktivnosti za 2022. godinu⁴.

Proces prikupljanja podataka za pripremu ovog Izvještaja odvijao se kroz kvalitetnu komunikaciju sa institucijama i akterima uključenim u proces saradnje sa NVO sektorom, a u svrhu izrade objektivnog izvještaja korišteni su podaci dostavljeni od strane kontakt osoba, kao i dobijeni putem direktnog razgovora sa predstavnicima resora zaduženih za realizaciju aktivnosti.

Akcionim dokumentom 2022–2023. za sprovođenje NVO Strategije definisani su indikatori rezultata na nivou utvrđenih aktivnosti, kao i indikatori učinka na nivou operativnih ciljeva, ali imajući u vidu da je strateški dokument usvojen sredinom 2022, te da je ovo šetomjesečni izvještaj, nije relevantno mjeriti stepen realizacije indikatora i napredak u postizanju operativnih ciljeva.

Od ukupno trideset četiri (34) aktivnosti, početak realizacije za sedam (7) aktivnosti odnosi na 2023. godinu i one nisu uključene u ovaj izvještaj.

1 <https://www.gov.me/dokumenta/23c216b2-3eb7-453c-b0a7-3cdae9e9742e>

2 <https://javnepolitike.me/wp-content/uploads/2020/11/Metodologija-prirucnik-septembar-2018.pdf>

3 <https://javnepolitike.me/wp-content/uploads/2022/06/Smjernice-za-izvjestavanje-o-sprovođenju-strateskih-dokumenata.pdf>

4 Izvještaj, koji se odnosi na period jul – decembar 2022, pripremljen je u saradnji sa nadležnim institucijama, nosiocima i akterima pojedinačnih aktivnosti, u cilju kontinuiranog praćenja procesa saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija u Crnoj Gori.

U toku 2022. godine za realizaciju je prispjelo šest (6) aktivnost, od kojih su tri (3) djelimično realizovane (50%) dok preostalih 50 % aktivnosti nije realizovano.

Izveštajnim periodom su obuhvaćene i aktivnosti čiji početak realizacije je 2022. godina, a rok realizacije obuhvata i 2023, saglasno AP 2022–2023. To podrazumijeva dvadeset jednu (21) aktivnost, od kojih su realizovane dvije (2) aktivnosti, realizacija osamnaest (18) aktivnosti je u toku, dok jedna (1) aktivnost ostaje nerelizovana imajući u vidu činjenicu da nije u nadležnosti Ministarstva javne uprave kako je prethodno definisano strateškim dokumentom.

S tim u vezi u 2022, u kontekstu realizacije planiranih aktivnosti, u normativnom dijelu se priprema **Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** i pripremljen je **Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini**, dok u

dijelu osnaživanja političke podrške saradnje državnih organa i NVO sektora u završnoj fazi je realizacija aktivnosti na formiranju **Savjeta za saradnju s NVO**⁵.

S ciljem da se obezbijedi vidljivost postojećih registara i baze podataka važne za djelovanje NVO, uz podršku EU projekta „Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore“ kreirana je platforma www.sveonvo.me. Platforma je kreirana da bi se na jednom mjestu objavljivali i nalazili svi podaci od značaja za rad NVO. Stranica je funkcionalna i dostupna javnosti.

Ministarstvo javne uprave u saradnji sa SIGMA/OECD je izradilo inoviranu metodologiju za dostavljanje podataka za potrebe sačinjavanja Izvještaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija⁶, u skladu sa kojom je sačinjen Izvještaj za 2021.⁷

Sa ciljem unapređenja koordinacije donatorske podrške, Ministarstvo javne uprave je organizovalo donatorsku konferenciju na kojoj je između ostalog predstavljena i Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2022 – 2026.

S obzirom na kratak period implementacije, koji u kontekstu ovog izvještaja obuhvata period od šest mjeseci, iskoristili smo mogućnost produženja projekta tehničke podrške (TA projekat) na osnovu čega su identifikovane prioritete aktivnosti u 2023. koje je, uz podršku ovog projekta, potrebno realizovati.

Imajući u vidu izazove s kojima smo se suočavali u prethodnom periodu: fluktuacija kadrova, promjene na političkom nivou, kao i hibridni napad kojem je bila izložena IT infrastruktura Vlade, kao i činjenica da još nemamo uspostavljen Savjet za NVO, svjedočili smo kašnjenju u realizaciji većeg broja aktivnosti planiranih za 2022. godinu.

Takođe, izazov tokom praćenja sprovođenja NVO Strategije ogleda se u tome da jedan broj nosilaca aktivnosti, definisanih strateškim rješenjem, ne prepoznaje predmetnu aktivnost kao postojeću ili planiranu u svojoj nadležnosti.

S tim u vezi, potrebno je utvrditi specifične nadležnosti pojedinih resora, kako na nivou Vlade, tako i unutar jedne institucije kroz organizacione jedinice i, u skladu sa tim, revidirati Akcioni plan.

⁵ Zbog neodgovarajućeg odziva nevladinih organizacija do sada je raspisano šest javnih poziva, na osnovu čega su izabrani predstavnici NVO za tri oblasti od šest obuhvaćenih Odlukom. Savjet može biti formiran tek nakon odabira NVO predstavnika za sve oblasti.

⁶ <https://www.gov.me/dokumenta/afe2a97a-5f9c-44db-8060-680599dd0ce0>

⁷ <https://www.gov.me/dokumenta/6f757c50-4549-4073-91ec-6ca771ef287c>

INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

Opšti pregled

Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022–2026. (NVO Strategija) je strateški je dokument planiran Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022–2023. godine, kojim se uređuje odnos saradnje između organa državne uprave i nevladinih organizacija.

Vrijednost ovog strateškog dokumenta je što daje smjernice i osigurava dugoročno, strateško i kvalitetno partnerstvo između države i organizacija civilnog društva kako u cilju kreiranja javnih politika tako i u cilju poboljšanja javnih usluga. Ovim dokumentom strateški planiramo potrebe države, odnosno kapacitete i mogućnosti nevladinih organizacija u kreiranju javnih politika kroz saradnju države i NVO sektora.

NVO Strategija je pripremljena na inkluzivan način i u krajnje transparentnom i širokom okviru konsultacija gdje su razmijenjena mišljenja, predlozi i sugestije predstavnika državnih organa, nevladinog sektora, lokalne samouprave i donatora. Takođe dokument je usklađen sa nacionalnim strateškim ovirom, kao i EU direktivama, gdje su uzeti u obzir ciljevi postavljeni u Smjernicama za podršku EU civilnom društvu iz regije proširenja za period 2021–2027. godine⁸.

Ključni strateški cilj – **Osigurati dugoročno, pouzdano, i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija, obuhvata dva operativna cilja:**

- » Operativni cilj 1 – *Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama*
- » Operativni cilj 2 – *Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima.*

⁸ <https://tacso.eu/wp-content/uploads/2022/07/MN-EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-Enlargement-region-2021-2027-MN-2.pdf>

Napredak u ostvarenju operativnog cilja 1: Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama

Pregled dinamike izvršenja aktivnosti u okviru operativnog cilja 1

U posljednjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru istaknuto je da je uloga civilnog društva prepoznata i promovisana, iako je potrebno dodatno unaprijediti postojeći pravni i institucionalni okvir kako bi se ojačali mehanizmi konsultacija i saradnje između državnih institucija i civilnog društva u kontekstu procesa pristupanja EU⁹.

Saglasno prvom operativnom cilju započeto je niz aktivnosti koje se odnose na unapređenje normativnog okvira. S tim u vezi, u prethodnom periodu radilo se na: izmjenama Zakona o nevladinim organizacijama, Zakona o državnoj imovini, kao i Zakona o volonterskom radu.

S ciljem unapređenja normativnog okvira za saradnju organa državne uprave i NVO u toku je izrada nacрта izmjena i dopuna **Zakona o nevladinim organizacijama** uzimajući u obzir nalaze i preporuke dokumenta *Identifikovani problemi i moguća rješenja budžetskog finansiranja projekata i programa NVO*¹⁰. U skladu sa procedurom propisanom Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, Ministarstvo javne uprave je sprovelo postupak konsultovanja zainteresovane javnosti povodom pripreme ovog zakonskog rješenja, nakon čega je raspisan i javni poziv za izbor predstavnika NVO za učešće u radnom tijelu. Radno tijelo za izradu Predloga zakona formirano je krajem jula 2022, u sastavu predstavnika svih relevantnih institucija i NVO sektora. Ova radna grupa, uz podršku eksperta koji je angažovan kroz EU projekat, radi na pripremi nacрта kojim će se unaprijediti i olakšati način osnivanja, upisa i brisanja nevladinih organizacija, kao i finansiranje i monitoring sprovedenih programa i projekata. Takođe, izmjenama i dopunama ovog zakonskog rješenja, koji je Programom rada Vlade planiran za III Q 2023, osigurava se dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija.

Donošenje Zakona ujedno je i preduslov za pripremu podzakonskog akta, kojem će se pristupiti odmah nakon usvajanja Zakona. Ovaj Podzakonski akt podrazumijeva definisanje **kriterijuma i postupak za međufinansiranje EU projekata koje realizuju nevladine organizacije**.

Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama planira se i unapređenje teksta u dijelu postupka registracije NVO, kroz pojednostavljenje procedura, smanjenje broja dokumenata, vremena i troškova, u cilju stvaranja mogućnosti za **elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju nevladinih organizacija**. Nakon sticanja normativnih uslova uz sinhronizovane aktivnosti i djelovanje svih subjekata uključenih u ove procese, pristupiće se realizaciji ove aktivnosti čiji rok realizacije, saglasno Akcionom planu, je IV kvartal 2023.

U kontekstu unapređenja normativnog okvira za bolju saradnju države i NVO sektora pripremljen je Nacrt **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini**. Objavljen javni poziv NVO sektoru za predlaganje predstavnika koji će učestvovati

⁹ <https://www.eeas.europa.eu/delegations/montenegro/ključni-nalazi-izvještaja-o-crnoj-gori-za-2022-me?s=225>

¹⁰ <https://www.gov.me/dokumenta/6cc17a60-6798-45ad-9b9c-e9045ff1f622>

u izradi teksta Zakona, međutim nije bilo zainteresovanih nevladinih organizacija u ovoj oblasti. U toku su pripreme za objavljivanje teksta Predloga zakona povodom javne rasprave. Utvrđivanje Zakona na Vladi je Programom rada Vlade planirano za III kvartal 2023. Ovaj rok je prolongiran u odnosu na rok definisan Akcionim planom iz razloga što su u međuvremenu obavljene konsultacije da li ima osnova da se državna imovina daje NVO sektoru bez naknade. Stav Vlade je da nema mogućnosti da se imovina daje NVO sektoru bez naknade, već uz plaćanje naknade i u skladu sa zakonskom procedurom. Budući da je ovaj kriterijum definisan važećim Zakonom o državnoj imovini, nije potrebno donošenje posebnog podzakonskog akta.

Na temu unapređenja **normativnog okvira iz oblasti volonterskog rada**, kako bi se otklonile postojeće zakonske prepreke i nedostaci, te na taj način obezbijedio povoljan ambijent za volontiranje, planirano je usvajanje zakonskih izmjena u skladu sa predviđenim rokom u akcionom dokumentu. Nakon usvajanja zakonskog rješenja predviđeno je uspostavljanje **javnog registra volontera**.

Takođe, u oblasti razvoja volonterstva planirana je **izrada metodologije za praćenje razvoja volonterstva**, što će biti osnova i za pripremu **godišnjih izvještaja**. Preduslov za realizaciju ovih aktivnosti je prethodno unapređenje normativnog okvira iz oblasti volonterskog rada tokom 2023, kojim će se otkloniti postojeće zakonske prepreke i nedostaci.

U oblasti unapređenja postojećih **procedura i kriterijuma za licenciranje NVO za pružanje usluga u oblastima u kojima se licenciranje zahtijeva**, te izrade analize, rok za otpočinjanje/realizaciju navedene aktivnosti još uvijek nije utvrđen. Kako predmetna oblast nije u nadležnosti Ministarstva javne uprave, sugestija je da se izmijeni Akcioni plan i za nosioce odrede resorni organi koji vrše licenciranje NVO, eventualno da se pokrene postupak angažovanja eksternog eksperta. Iz navedenih razloga rok za otpočinjanje/realizaciju navedene aktivnosti još uvijek nije utvrđen.

S ciljem unapređenja institucionalnog okvira za saradnju države i NVO, preduzeto je niz aktivnosti na uspostavljanju **Savjeta za saradnju organa državne uprave i NVO** koji predstavlja mehanizam za praćenje sprovođenja aktivnosti NVO Strategije kroz političku podršku unadređenja saradnje. S tim u vezi, preduzeto je niz aktivnosti. Imajući u vidu da je trogodišnji mandat Savjeta za saradnju organa državne uprave i NVO istekao u septembru 2021. godine, pristupilo se izradi Odluke o Savjetu za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija¹¹, koja je usvojena u julu 2022, i pokrenut je postupak predlaganja članova Savjeta, predstavnika ministarstava i nevladinih organizacija, u šest oblasti koje su utvrđene Odlukom. Nadležnim ministarstvima je upućen dopis za imenovanje predstavnika u Savjetu. Takođe, raspisan je i javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje predstavnika u ovom tijelu. Imajući u vidu da iskazani nivo interesovanja NVO za učešće u ovom radnom tijelu nije u skladu sa uspostavljanjem osnove na kojoj Savjet treba da funkcioniše, ovo tijelo još nije formirano. Nakon okončanja šest javnih poziva, odabrani su predstavnici za tri oblasti od šest obuhvaćenih Odlukom.

Savjet može biti formiran nakon odabira NVO predstavnika za sve oblasti.

U dijelu unapređenja strateškog pristupa u okviru saradnje sa NVO analizira se postojeći planski okvir saradnje sa NVO, odnosno kratkoročno planiranje će se nadograditi dugoročnim, strateškim pristupom. S tim u vezi, planirana je izrada **analize postojećeg**

¹¹ <https://www.gov.me/dokumenta/b437d601-2549-4a7d-97ee-d9fc8fe82357>; <https://www.gov.me/dokumenta/e326479f-477e-4935-b0de-2b1d8b0aeb6c>

učesća nevladinih organizacija u pružanju usluga građanima, za čiju realizaciju se očekuje angažovanje eksternog eksperta.

Uspostavljanje sistema periodičnog mjerenja razvijenosti nevladinog sektora čini preduslov za efikasno planiranje državne podrške, zbog čega je u tekućoj godini predviđeno **praćenje razvijenosti NVO sektora na osnovu postojećih inostranih praksi i metodologija**. Objavljen je javni poziv za eksperta, uz čiju podršku treba da se realizuje ova aktivnost. Ovo je, ujedno, preduslov za **izradu godišnjih izvještaja o razvijenosti NVO sektora, u skladu sa izrađenom metodologijom za praćenje razvijenosti NVO sektora**, koji će se takođe realizovati u okviru ove ekpertske podrške.

Sa ciljem jačanja saradnje države i NVO sektora predviđeno je **redovno mjerenje efekata javnog finansiranja NVO**, koje omogućava sprovođenje periodičnih evaluacija efekata i rezultata javnih konkursa i drugog državnog finansiranja. U skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama ("Sl. list CG", br. 39/2011 i 37/2017)¹², Ministarstvo javne uprave priprema objedinjeni izvještaj koji sadrži podatke o projektima i programima za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje i o uspješnosti njihove realizacije i dostavlja ga Vladi CG do 30. septembra tekuće godine za prethodnu. Ovaj izvještaj će biti sačinjen i dostavljen Vladi u propisanom roku. Mjerenje uticaja podržanih projekata vrši se u izvjesnom vremenskom okviru nakon završetka projekta. Ministarstvo javne uprave je 2020. godine izradilo Metodologiju mjerenja uticaja projekata i programa podržanih iz javnih izvora¹³, čija primjena tek treba da otpočne. Završene su obuke članova komisija, koji će raditi monitoring i evaluaciju podržanih projekata, a sa kojima se otpočelo još u 2022. godini.

Kada su u pitanju projekti i programi finansiranja, a povodom jačanja kapaciteta u ministarstvima, u oblasti praćenja i evaluacije NVO projekata, značajno je izraditi **program obuka za službenike o mjerenju efekata javnog finansiranja NVO i podizanje svijesti o značaju mjerenja kroz okrugle stolove**. Uz ekspertsku podršku, obezbijedenu kroz TA projekat, a u saradnji sa Upravom za ljudske resurse, Ministarstvo javne uprave pripremi je Program obuka, zajedno sa planom obuka za buduće trenere. Programom su planirane obuke o saradnji s NVO, koje su namijenjene: kontakt osobama u organima državne uprave za cjekupan proces finansiranja projekata i programa NVO iz državnog budžeta, komisijama za raspodjelu sredstava, službenicima koji su podrška ovom procesu, kao i nezavisnim procjenjivačima sa utvrđene Liste. Očekivanja su da će potpuna realizacija ove aktivnosti biti moguća u roku planiranom strateškim dokumentom, odnosno do kraja 2023.

Imajući u vidu značaj javnih konsultacija u cilju kvalitetnog kreiranja javnih politika, strateškim dokumentom je predviđeno i jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učesće nevladinih organizacija u njihovoj pripremi i primjeni. U tom kontekstu planirano je i **održavanje obuka za službenike o uključivanju nevladinih organizacija u pripremu propisa i javnih politika** sa ciljem podizanja povjerenja u procese konsultacija. Obukama državnih službenika koji rade na kreiranju politika predviđeno je podizanje svijesti o značaju i korisnosti saradnje i važećim pravilima, kao i pružanje stručne i mentorske podrške u slučajevima zahtjevnih i složenih propisa i politika. Potpuna realizacija ove aktivnosti se očekuje u roku predviđenim akcionim dokumentom.

¹² <https://wapi.gov.me/download-preview/0397a8dd-e0a1-4ef0-9f67-82f6947d0c85?version=1.0>

¹³ <https://www.gov.me/dokumenta/d899baa2-1e3a-475e-afda-19053fa3b7fb>

Posvećenosti države kreiranju javnih politika svjedoči i **izrada inovirane metodologije za dostavljanje podataka za potrebe sačinjavanja Izveštaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija**, koju je **Ministarstvo javne uprave pripremilo u saradnji sa SIGMA/OECD**. U skladu sa novom metodologijom **izrađen je Izveštaj za 2021. i usvojen na Vladi u decembru 2022.**

Ključne novine metodologije odnose se na planiranje kreiranja javnih politika, planiranje javnih rasprava, uključivanje nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave, sprovođenje javnih konsultacija, sprovođenje javnih rasprava uz identifikaciju korišćenih metoda javnih rasprava, kao i strukturu učesnika javnih rasprava, te realizaciju obaveza koje se odnose na izvještavanje o sprovedenim javnim raspravama. Zahvaljujući novom metodološkom pristupu dobijeni su kvantitativni i kvalitativni podaci shodno kojima je sačinjen izvještaj utemeljen na dokazima, i kojima se procijenio stepen primjene Uredbe.

U dijelu boljeg sagledavanja NVO sektora, a samim tim i lakšeg planiranja saradnje države sa NVO, uspostavlja se interoperabilnost postojećih baza kod kojih se vode podaci o NVO, saglasno tome da je potrebno **učiniti vidljivim postojeće registre i baze podataka važne za djelovanje NVO**. Uz podršku EU projekta „Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore“ kreirana je platforma www.sveonvo.me, da bi se na jednom mjestu objavljivali i nalazili svi podaci od značaja za djelovanje nevladinih organizacija (javni konkursi, pozivi za članove komisija, odluke o raspodjeli sredstava, javni pozivi za konsultacije, dokumenta, javni pozivi za procjenjivače i drugi pozivi i aktuelnosti, kao i informacije o radu Savjeta za NVO). Na ovu platformu su migrirani i podaci sa platforme www.finansiranjevo.me, koja je sačinjena 2019. u cilju transparentnosti davanja sredstava iz javnih izvora i koja sadrži podatke o podržanim projektima od 2009. do danas. Stranica je funkcionalna i dostupna javnosti. Pokrenute su aktivnosti na ažuriranju registra NVO i daljem povezivanju sa ostalim registrima.

Sa ciljem veće transparentnosti **postojećih podataka o NVO, registri će se takođe objavljivati i na Portalu otvorenih podataka**, budući da objavljivanje u mašinski čitljivom formatu olakšava korišćenje i analizu postojećih podataka. Naime, usled sajber napada Portal još nije u funkciji, zbog čega su evidentna kašnjenja u realizaciji ove aktivnosti. Očekivalo se podizanje Portala do 1. marta, međutim firma koja je bila zadužena za rješavanje ovog izazova početkom marta je odustala od angažmana na ovim poslovima. Izazovi se javljaju u nemogućnosti garancije sigurnosti portala u slučaju budućeg sajber napada. Slijede koraci angažovanja drugog vendara, od čega zavisi novi rok za realizaciju ove aktivnosti. Očekuje se da će taj rok biti tokom III kvartala 2023.

U cilju napretka i podizanja svijesti i povjerenja u procese javnih konsultacija, a samim tim i većeg odziva zainteresovane javnosti planirano je da se, za državne službenike, nakon usvajanja Izveštaja o sprovođenju *Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija za 2022. godinu*, organizuje **prezentacija ključnih nalaza i promocija dobrih praksi i izazova u primjeni javnih politika**. Očekuje se realizacija ovih događaja do kraja 2023.

Na temu **podsticanja učešća NVO u procesu EU integracija** predviđena je izrada preporuka. **Cilj izrade preporuka** je da se analiziraju razlozi pada interesovanja NVO za učešće u EU procesima i da se pronađu adekvatni načini za prevazilaženje izazova i implementaciju

rješenja, kako na normativnom, tako i na praktičnom nivou. Finansijska sredstva namijenjena za realizaciju ove aktivnosti kroz TA projekte usljed navedenih razloga nijesu obezbjeđena u predviđenom roku. Sredstva neophodna za realizaciju aktivnosti je moguće obezbijediti kroz projekte čije se ugovaranje i finansijska podrška očekuje do kraja trećeg kvartala 2023, čime će se stvoriti finansijski uslovi za realizaciju aktivnosti u četvrtom kvartalu 2023.

Napredak u ostvarenju operativnog cilja 2: Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima

Pregled dinamike izvršenja aktivnosti u okviru operativnog cilja 2

Iako je kratak period implementacije akcionog dokumenta, u cilju proaktivnog djelovanja i efikasne koordinacije donatorske podrške Ministarstvo javne uprave je organizovalo **Donatorski koordinacioni sastanak na kojem je predstavljena i Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2022 – 2026. Ovo je bila prilika da se donatorskoj zajednici predstave prioritete aktivnosti i da se bolje sagledaju potrebe u ovoj oblasti.**

U kontekstu realizacije ovog operativnog cilja, značajno je istaći da, budući da je Strategija usvojena u trećem kvartalu, tj. sredinom godine, nisu obezbijedena finansijska sredstva za sprovođenje planiranih aktivnosti. S tim u vezi, a shodno akcionom dokumentu aktivnosti će biti sprovedene tokom 2023. u okviru projekta Tehničke podrške i to: Analiza stanja i potreba sa preporukama za pružanje državne podrške jačanju kapaciteta, inoviranju u oblasti pružanja usluga i zapošljavanju u NVO sektoru, Izrada analize razvijenosti nevladinog sektora po regionima sa analizom regionalnih potreba i prilika, uz preporuke za mjere za smanjenje razlika, Izrada pregleda/analize aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG i Izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panevropske NVO mreže.

Imajući u vidu važnost unapređenja civilnog dijaloga i stvaranja kvalitetnog partnerstva, kroz jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom, u sprovođenju javnih politika i pružanju usluga građanima, akcionim dokumentom je planirana izrada **analize stanja i konkretnih potreba sa preporukama za pružanje državne podrške jačanju kapaciteta, inoviranju u oblasti pružanja usluga i zapošljavanju u NVO sektoru (na osnovu dobrih domaćih i stranih praksi)**. Analizom je predviđeno uključiti evaluaciju dosadašnjih programa jačanja kapaciteta NVO sektora, kao i analizu mogućih mjera za podsticanje zapošljavanja mladih u NVO sektoru. Na osnovu preporuka iz ove analize, pripremaju se mjere koje će se implementirati u daljem razvoju strateškog dokumenta. Rok za realizaciju ove aktivnosti je III Q 2023.

U oblasti podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO, sa ciljem smanjenja regionalnih razlika u domenu NVO sektora, planirana je i **izrada analize razvijenosti nevladinog sektora po regionima sa analizom regionalnih potreba i prilika, uz preporuke za mjere za smanjenje razlika**. Preporuke iz analize podrazumijevaju izradu mjera koje će se implementirati u daljem sprovođenju aktivnosti strateškog dokumenta. Objavljeni su javni pozivi za eksperta, uz čiju podršku treba da se realizuje ova aktivnost.

Takođe, na temu uspostavljanja efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške NVO sektoru potrebno je sagledati i sve strane donatore koji su aktivni u Crnoj Gori u oblasti NVO sektora. U tom kontekstu, planirana je izrada **pregleda aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u Crnoj Gori**. Pripreme za realizaciju ove aktivnosti su u toku. Očekuje se izrada analize uz podršku projekta TA u roku planiranim akcionim dokumentom.

U cilju jačanja unutarsektorske koordinacije i umrežavanja nevladinih organizacija predviđena je **izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panervopske mreže**. Na osnovu analize postojeće nevladine mreže i identifikovanja nedostataka, kao i na osnovu inostrane prakse državne podrške umrežavanju i koordinaciji NVO izradiće se preporuke sa ciljem postizanja efektivne koordinacije unutar NVO. Ova aktivnost doprinosi većem kvalitetu inicijativa nevladinih organizacija i, ujedno, državi pojednostavljuje komunikaciju sa zainteresovanim stranama. Sredstva za realizaciju ove aktivnosti je moguće obezbijediti kroz projekte čije se ugovaranje i finansijska podrška očekuje do kraja trećeg kvartala 2023, nakon čega će se izraditi Preporuke.

TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Strateški cilj 1		OSIGURATI DUGOROČNO, POUZDANO I KVALITETNO PARTNERSTVO IZMEĐU DRŽAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA					
Operativni cilj 1		Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama					
Aktivnosti	Indikatori rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije indikatora rezultata	Planirana/ utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
1.1.1. Izrada izmjena i dopuna Zakona o nevladinim organizacijama uzimajući u obzir nalaze i preporuke Informacije o primjeni zakona o NVO	Usvojen Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama	MJU- Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa	III Q 2022- III Q 2022	Radna grupa uz podršku eksperta priprema predlog ovog Zakona.	10. 000	Usled promjene Vlade CG (42. i 43.) došlo je do kašnjenja u realizaciji ove aktivnosti. Donošenje izmjena i dopuna ovog Zakona planirano je za III kvartal 2023.	
1.1.2. Izrada podzakonskog akta, koji će definisati kriterijume i postupak za međufinansiranje EU projekata koje realizuju NVO	Usvojen podzakonski akt	MF (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022- IV Q 2022	Nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Sredstva neće biti potrebna za realizaciju ove aktivnosti	Preduslov za izradu podzakonskog akta je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO. Nakon usvajanja Zakona pristupiće se pripremi podzakonskog akta.	

1.1.3. Izrada izmjena i dopuna Zakona o državnoj imovini	Usvojen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini	MF	III Q 2022– III Q 2022	Pripremljen Nacrt Zakona. Predstoji javna rasprava.	Sredstva neće biti potrebna za realizaciju ove aktivnost	Novi rok za realizaciju je III kvartal 2023. godine. Nije realizovano u planiranom roku iz razloga što su obavljane konsultacije da li ima osnova da se NVO sektoru državna imovina daje bez naknade. Stav Vlade CG je da nema mogućnosti da se imovina daje NVO sektoru bez naknade, već uz plaćanje naknade i u skladu sa zakonskom procedurom.	
1.1.4. Izrada podzakonskog akta sa procedurom i kriterijumima za korišćenje državne imovine od strane nevladinih organizacija	Usvojen podzakonski akt	MF	III Q 2022– IV Q 2022			Neće biti potrebno donošenje ovog podzakonskog akta iz razloga što se Predlogom Zakona ne stvara mogućnost davanja državne imovine NVO sektoru bez naknade, već samo u skladu sa procedurom koja je definisana važećim Zakonom o državnoj imovini.	
1.1.5. Izrada izmjena Zakona o volonterskom radu	Usvojen Predlog zakona o izmjenama Zakona o volonterskom radu	MRSS	IV Q 2022– IV Q 2023	U toku	5000–Sredstva za realizaciju ove aktivnosti nisu opredijeljena u Budžetu CG		
1.1.6. Uspostavljanje javnog registra volontera	Uspostavljen registar volontera	MJU, MRSS	IV Q 2022– IV Q 2023	U toku	5000		

1.1.7. Pojednostavljenje procedure registracije NVO	Omogućeno elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju na jednom mjestu	MJU- Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise (u saradnji sa Direktoratom za efikasnu implementaciju dobre javne uprave i MF, UPC, MONSTAT)	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	10000- sredstva nijesu utrošena		Neophodno je nastaviti sa sinhronizovanim aktivnostima i djelovanjem svih subjekata uključenih u ove procese, kako bi realizacija ove aktivnosti bila moguća nakon sticanja normativnih uslova.
1.1.8. Analiza postojećih procedura i kriterijuma za licenciranje NVO za pružanje usluga u oblastima u kojima se licenciranje zahtijeva	Izrađena analiza sa preporukama	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim ministarstvima)	IV Q 2022- IV Q 2023	Nije u nadležnosti Ministarstva javne uprave.	5000		Sugestija da se izmijeni Akcioni plan i za nosioce odrediti resorni organi koji vrše licenciranje NVO, što je takođe i sugestija DEU. Ukoliko bude potrebe za učešćem Ministarstva javne uprave, sugestija je da se uključi Direktorat za normativne poslove.
1.1.9. Osnivanje Savjeta za NVO	Savjet uspostavljen	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO	III Q 2022- IV Q 2022	Usvojena je Odluka o Savjetu. Ostale aktivnosti su u završnoj fazi realizacije.	Sredstva nisu potrebna	Savjet će biti formiran nakon odabira predstavnika za sve oblasti	II Q 2023.
1.2.1. Izrada analize postojećeg učešća nevladinih organizacija u pružanju (javnih) usluga građanima	Izrađena analiza sa preporukama	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa MF, MRSS, MZ)	IV Q 2022- II Q 2023	U toku	5000		
1.2.3. Praćenje razvijenosti NVO sektora na osnovu postojećih inostranih praksi i metodologija	Izrađena Metodologija za praćenje sa jasno definisanim indikatorima	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO	IV Q 2022- III Q 2023	U toku	5000		
1.2.4. Izrada godišnjih izvještaja o razvijenosti NVO sektora u skladu sa izrađenom metodologijom za praćenje razvijenosti NVO sektora	Godišnji izvještaj (za 2021 i 2022)	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa MERT i MF)	IV Q 2022- II Q 2023	U toku	5000		
1.2.5. Izrada metodologije za praćenje volonterstva	Izrađena metodologija za praćenje razvoja volonterstva	MJU, MRSS	IV Q 2022- II Q 2023	U toku	5000		

1.2.7. Redovno mjerenje efekata javnog finansiranja NVO	Godišnji izvještaj (sa primjerima dobrih praksi)	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim ministarstvima)	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	5000		
1.2.8. Održavanje obuka za službenike o mjerenju efekata javnog finansiranja NVO i podizanje svijesti o značaju mjerenja kroz okrugle stolove	Četiri obuke, dva okrugla stola	UZK (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	10000		
1.2.9. Učiniti vidljivim postojeće registre i baze podataka važne za djelovanje NVO	Uspostavljena interoperabilnost baza i registara; Promocija baza vezanih za djelovanje NVO	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO u saradnji sa Direktoratom za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise	III Q 2022- III Q 2023	U toku	50000		Neophodno je identifikovati sve institucije koje učestvuju u procesu registracije NVO i uvezati sve registre. U tu svrhu je potrebno kreirati web servise za razmjenu podataka između registara. Prethodno, svi registri moraju da budu prijavljeni u META registar sistema za elektronsku razmjenu podataka.
1.2.10. Objava registra i baza vezanih za NVO na portalu otvorenih podataka	Registri objavljeni na Portalu otvorenih podataka	MJU-Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise (u saradnji sa Direktoratom za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO)	III Q 2022- IV Q 2022	Usled sajber napada portal nije u funkciji, što je uslovalo povlačenje izabrane firme sa projekta. Potrebno je angažovanje drugog vendedora.	5000	Novi rok za realizaciju ove aktivnosti zavisi od pronalaska firme koja će riješiti ovaj izazov. III Q 2023.	Preporuka je sinhronizovano djelovanje svih direkcija u MJU kako bi se što prije uspostavio Open Data portal, a nakon toga i efikasno ažurirali podaci.
1.4.1. Održavanje obuka za službenike o uključivanju nevladinih organizacija u pripremu propisa i javnih politika	Najmanje 60 službenika obučeno	UZK (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	10000		

1.4.3. Promocija dobrih praksi uključivanja NVO u pripremu propisa i javnih politika među državnim službenicima	Četiri događaja za državne službenike (dva događaja godišnje)	MJU-Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	6000		
1.4.4. Promocija dobrih praksi uključivanja NVO u primjenu javnih politika među državnim službenicima	Dva događaja za državne službenike (jedan događaj godišnje)	MJU-Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave	IV Q 2022- IV Q 2023	U toku	6000		
1.4.5. Izrada preporuka za podsticanje učešća NVO u procesu EU integracija	Preporuke pripremljene	MEP	III Q 2022- II Q 2023	U toku	5000	IV Q 2023. Sredstva neophodna za realizaciju ove aktivnosti je moguće obezbijediti kroz projekte čije se ugovaranje i finansijska podrška očekuje do kraja III Q 2023, čime će se stvoriti finansijski uslovi za realizaciju aktivnosti.	
1.4.6. Unapređenje izvještaj o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija i sprovođenju javne rasprave u postupku pripreme zakona i strategija	Izmijenjena struktura izvještaja s unaprijeđenim statističkim podacima i dodavanjem informacija o zadovoljstvu učesnika u radnim grupama, godišnja evaluacija procesa održanih javnih konsultacija	MJU-Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave (u saradnji sa GSV)	III Q 2022- II Q 2023	Realizovano. MJU pripremila inoviranu metodologiju u saradnji sa SIGMA/OECD. U skladu s novom metodologijom izrađen je Izvještaj za 2021.	5000		

Operativni cilj 2		Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima					
Aktivnosti	Indikatori rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije indikatora rezultata	Planirana/ utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
2.1.1. Analiza stanja i potreba sa preporukama za pružanje državne podrške jačanju kapaciteta, inoviranju u oblasti pružanja usluga i zapošljavanju u NVO sektoru (na osnovu dobrih domaćih i stranih praksi)	Izrađena analiza sa preporukama	MERT (u saradnji sa MF, MJU, MNTR, MRSS)	IV Q 2022– III Q 2023	U toku	4000		
2.2.1. Izrada analize razvijenosti nevladinog sektora po regionima sa analizom regionalnih potreba i prilika, uz preporuke za mjere za smanjenje razlika	Izrađena analiza sa preporukama	MJU- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim ministarstvima)	IV Q 2022– IV Q 2023	U toku	20000		
2.3.1. Izrada pregleda/ analize aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG	Izrađen pregled/ analiza postojećih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG, objavljena lista donatora	MJU- Direktorat za strateško planiranje, međunarodnu saradnju i IPA fondove	IV Q 2022– II Q 2023	U toku	6000	Očekuje se da će aktivnost biti realizovana u planiranom roku uz podršku projekta "Tehnička podrška za jačanje saradnje između javne uprave i nevladinog sektora"	Intenzivirati saradnju sa projektom tehničke podrške
2.3.2. Organizacija donor sastanaka	Jedan donatorski sastanak godišnje	MJU- Direktorat za strateško planiranje, međunarodnu saradnju i IPA fondove (u saradnji sa resornim ministarstvima)	IV Q 2022– IV Q 2023	Realizovano	3000		

<p>2.4.1. Izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panervopske NVO mreže</p>	<p>Izrađene preporuke</p>	<p>MEP</p>	<p>IV Q 2022- III Q 2023</p>	<p>U toku</p>	<p>5000</p>	<p>IV Q 2023. Sredstva neophodna za realizaciju ove aktivnosti je moguće obezbijediti kroz projekte čije se ugovaranje i finansijska podrška očekuje do kraja III Q 2023. čime će se stvoriti finansijski uslovi za realizaciju aktivnosti.</p>	
--	---------------------------	------------	---	---------------	-------------	--	--

PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA

Ovaj šestomjesečni izvještaj o implemetaciji Strategije NVO pokazao je da većina aktivnosti nije realizovana, ali i da je njihova realizacija u toku ili će biti započeta ispunjavanjem uslova koje je potrebno obezbijediti u cilju prevazilaženja izazova. Takođe, pojedine aktivnosti zahtijevaju dodatne intervencije od strane institucija nosilaca tih aktivnosti, dok je, isto tako, potrebno dodatno razmotriti procjenu nosilaca aktivnosti za koje se otvorilo pitanje u resoru koje institucije ili organizacione jedinice je koordinacija i/ili učešće u realizaciji te aktivnosti.

S druge strane, one aktivnosti koje su realizovane i čije sprovođenje se odvija planiranom dinamikom podrazumijevaju očuvanje kontinuiteta u implementaciji, u cilju permanentnog jačanja saradnje državnih organa i NVO sektora.

S tim u vezi preporuke su:

- » Da bi se obezbijedilo pojednostvaljenje procedure registracije preporučuje se sinhronizovano djelovanje svih subjekata uključenih u ove procese, kako bi realizacija bila moguća nakon sticanja normativnih uslova.
- » Preporučuje se izmijena Akcionog plana u dijelu aktivnosti 1.1.8 - Analiza postojećih procedura i kriterijuma za licenciranje NVO za pružanje usluga u oblastima u kojima se licenciranje zahtijeva, te da se za nosioca odredi resorni organi koji vrše licenciranje NVO, što je i preporuka DEU.
- » Preporučuje se sinhronizovano djelovanje svih direkcija u MJU kako bi se što prije uspostavio Open Data portal, a nakon toga i efikasno ažurirali podaci.
- » Kako bi se obezbijedilo uspostavljanje efikasne međunarodne donatorske podrške NVO, preporučuje se intenziviranje dinamike realizacije aktivnosti kroz projekat tehničke podrške.
- » Preporučuje se svim nosiocima aktivnosti nastavak aktivnosti usmjerenih na promociju rezultata.
- » Preporučuje se intenziviranje implementacije aktivnosti od strane nosilaca aktivnosti u cilju isporuke kvalitetnijih i integrisanih rezultata.
- » Preporučuje se jasnije koncipiranje pojedinih aktivnosti u cilju izrade budućeg akcionog dokumenta, s akcentom na definisanje konkretnih nosilaca aktivnosti i njihovih nadležnosti u cilju sprovođenja monitoringa implementacije Strategije na višem nivou.

- » Preporučuje se adekvatnija raspodjela budžetskih sredstva, kroz novi AP, za realizaciju svake pojedinačne aktivnosti.
- » Preporučuje se izmijena Akcionog plana u dijelu aktivnosti 1.1.6 – Uspostavljanje javnog registra volontera, te da se odredi resorni organ u svojstvu nosioca aktivnosti.
- » Preporučuje se izmijena Akcionog plana u dijelu aktivnosti 1.2.5 – Izrada metodlogije za praćenje razvoja volonterstva, te da se odredi resorni organ u svojstvu nosioca aktivnosti.
- » Preporučuje se izmijena Akcionog plana u dijelu aktivnosti 1.2.6 – Izrada godišnjeg izvještaja u razvoju volonterstva, te da se odredi resorni organ u svojstvu nosioca aktivnosti.

Ova publikacija je izrađena uz podršku EU projekta Tehnička podrška Vladi za poboljšanje saradnje sa civilnim sektorom u Crnoj Gori. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Ministarstva javne uprave i ne odražava stavove Evropske unije.

